

corporis incipiens, externo testis lateri, & deinde inferiori ipsius parti & nonnihil interno quoque lateri adnascitur, haudquaquam tot inuolutionibus, quā testis adnascitur, ac uirile uas donatū. Porro a teste nonnihil sursum ascendens, & testis non amplius adnatū, reuolutiones eas instar uermis aequaliter procedentes amittit, ac teres planumque instar nerui in uterū errabundo ductu fertur, in mediā cornu dextri sedem insertū. His organis per me quidem licebit quęuis nomina imponere: ego autem quoniam uirorum organis forma substantiaque correspondent, eadē nomina illis, quā his indere inter ostendendū soleo, cum Aristotele, num semen hęc quoque organa, ut in uir, num uerō duntaxat ad uoluptatē quendam præparent humore, non admodū contendens.

Vteri uenae ac arteriae.

Porro hęc uasa pinguibus, quā inter dissecandum omnia obliterare solent, membranis a peritonæo natis suffulta tuto porriguntur. Cæterū præter nuper commemoratas uterū uenas & arterias quā a feminalibus uasis principiū duxerant, aliæ multo insigniores a caua & arteria magna post illarū supra sacri ossis initium diuisionē accedunt. Postquam enim ea uasa primum in duos insignes truncos diuiduntur, & hi rursus singuli in duos insignes, sed amplitudine impares ramos dissecti sunt, unū quidē qui maior est, ac per inguina crus accedit, alterū uerō humiliorem minoremque, cuius finis per pubis ossis foramen elabit, uterū uenae ac arteriae oriuntur, a minoribus humilioribusque secundae illius diuisionis ramis pronatę. Rami itaque in dextro consistentes (ut qui in sinistro sunt quoque) insignē porrigunt propaginē: uena quidē uenā, arteria autē arteriam: quæ simul accumbentes, dexteri uteri latus propter fundi orificiū accedunt, ubi in multas scissas loboles, qualdā sursum in humiliorē fundi sedem exporrigunt, qualdā per uteri ceruicem deorsum digerunt, nonnullas etiā uesticę impatiētes. Quæ uteri fundū accedunt, non prægnantibus quodammodo graciliores & pauciores apparent, quę ceruicis & potissimum iuxta tundi os implicantur. Neque ut quispiā arbitraretur ab his uterū accedentibus uasis, uenae & arteriae originē ducit, quæ secundū rectos abdominis musculos sursum ferunt, illis uasis quæ ad peritonæi ossis posteriorē exporriguntur sedē, cōmunes sūt. nam hęc ortū sumunt a præcipuis uasis per inguina in crus deductis, a quibus etiā surculi pronascunt, muliebri pudendum colliculosque ipsius accedentes. Vnā cum presentibus uteri uenis ac arterijs ab ossis sacri neruorū paribus utrinque etiā nerui deducunt, tenuibus surculis potissimum in uteri ceruicē, & circa humiliorē fundi sedē excurrentes, ramosque etiā uesticę promētes. Ad clariorē porro fundi regionē subinde neruuli per quos graciles diffundunt, a sexti neruorū cerebri paris ramis deducti, qui costarū radicibus exporrigunt. Verū ut hi neruuli prætenues albicantesque, & pinguibus membranis suffultiuntur, ita quoque inter dissecandū difficulter occurrunt. Atque ideo nunc propemodū manifestū esse arbitror, quas partes uterus tangat solū, ac quibus alligetur & adnascatur. Anterior enim posteriorque & superior fundi uteri regiones nullis quas contingunt partibus adnascitur, latera uerō cōnascuntur, membranis uasa utero deducentibus, & uterū peritonæo ualidē colliantibus, exteriorēque uteri tunicam producentibus, ac demum carnis illis fibris intertextis, quæ duos efformant musculos, quorū beneficio uterus uoluntario motu nonnihil sursum, dum mulieres ilia trahunt & quasi colligunt, allicitur, quique adeo oblique prorepunt, & quā uterum accedunt, adeo crasse sunt, ut perperā uteri cornua illos musculos esse aliquādo arbitratus fuerim, quod scilicet obrutos muliebris uteri angulos cornuū imagini non accedere uidebā: neque arbirabar mihi uacē aut caprā, ut Galeni Anatomicorū primarij sensa intelligerē, secandā. Ceruix porro uteri ex lateribus membranis quoque & uasis ipsi exporrectis adnascit, & illorū interuentu peritonæo (sed quemadmodū & uterus, laxē) cōnectitur. Posteriori parte per mediā longitudinem, quā fundo propinquior est, recto intestino ita innititur, ut accumbentes inuicē intestinorū gyros mutuō allocari cernimus. Verū ad ceruicis in pudenda finem, illa podici firmi finē cōnascitur, perinde ac si recto intestino & ipsi cōmunis esset tunica, quemadmodū stomacho & asperæ arteriæ cōmunem tunicā esse non dubitamus. Rursus ceruix anteriori sedē elatius quidem ad fundi orificiū innitente duntaxat habet uesticā, sed paulo inferius fibris quibusdā humillimā uesticę partē & ipsius ceruicē adnatā possidet. Vbi autē hęc illi inserit, uelut cōmune utriusque corpus & tunica efficitur. Cæterū in fine quā ceruix in pudendū desinit, cōmune utriusque, ceruicis scilicet & cutis, ut in labris & podice, corpus constituit. Hęc cutis præter quod pilosa euadat, ipsi duriuscula, quemadmodū & in mēto, substernitur pinguedo, in uetulis (etiā si illis ceruix occalluerit) unā cū mamillis flaccescens, neque ita bellē pudendū colliculos alas uelut in iunioribus sustinēs. At quū hęc citra mortuorū sectionē conspicua sint, enarratione neutiquā indigent: quemadmodū neque illi primi in pudendo implexus, & utrinque una prominēs cuticularis caruncula, longa quidē, sed tenuis, & ex longa basi in mucronē desinens. Has uisus Gregis uocari inuimus, qui earū præcisionē plus quā quis arbitraretur cruentam, & cicatricē perinde ac reliqua huius sedis ulcera difficulter suscipiente, docuerūt: quod hęc coriaceæ quodammodo carunculae in nonnullis mulieribus ad tantā molē augeant, ut pudorē deformitatemque inducant, &

Prominulae ceruicis orificio carunculae.

& multis nationibus quoque insignis impudicitiae argumento sunt: inō a uestimentis iugiter attritæ, ad libidinē irritant, & Veneris ardorē suscitant. Vnde etiā Aegyptijs præcipue uilum est, ut anteaquam carunculae illæ exuberent, tunc potissimum amputentur, quum proximē uirgines nupturæ sunt. Porro quis harum præcipuus usus sit, suo ordine iam audies. Vterus concipiendo semini idoneus, & foetum tantisper complexurus, dum perficeretur, ac alijs quā sanguine nutiri posset, in humillima trunci corporis sede locatus est, quā ad concubitus seminisque susceptionem, & adhuc ad concepti foetus augmentum, perfecti que partum, nulla aptior excogitari posset. Hęc siquidem longē a facie & nobilissima rationis arce situatur: deinde ossa nulla, quo minus in miram amplitudinem distendi uterus queat, inibi præpediunt, atque etiam ipsi parituro hinc ad inferiora & uersus crura exitus facilis est. Forma autem uteri fundo cōuenit rotundæ proxima, quod reddatur capaciore, iniurijsque minus sit obnoxius. Dein fundus unicus simplexque est, quod unicum foetum amplecti debeat: attamē latior uisitur quā spissior, quod interdum & gemellos concipiat. Non enim geminus cernitur, & intestini instar oblongus, qualis canis & iei, & illis denique animalibus obtrigit, quæ plures simul foetus semper propemodum enituntur. Paruus autem, ac magis quā facile crederetur contractus in non prægnantibus uidetur, ut quā minimum alia tunc comprimeret organa, & sinum ipsius adeo angustum redderet, ut quæ proximē uniuersam genituram amplecti queat, eam nulla ex parte a se intactā relinqueret. Ac proinde commoda quoque ipsius functioni constat substantia, quæ affatim scilicet contrahi colligique quū nihil complectitur possit, & rursus secundum contenti augmentū sensim in miram amplitudinē distendi. Atque hęc non imbecillis distendiue citra diuisionē inepta uisitur, at ualida & iniurijs ferendis pertinax, fibrisque non infirmis, neque ut fors fert intertexta. Verū rectas habet intimas, quod ante omnia semen allicere debeat: & easdem possidet paucas, quod ocyus semen illi ex temperamento ad iustitiā placēs, ac fluidum aptoque membro porrectum, in illum labatur. Obliquas autē plurimas, easdemque rectis ordine succedentes possidet, quod conceptū diutissime retinendū sit. Transuersas uerō extimas nanciscitur, quod illas uterus tum primū maximē requirit, quando foetum diu satis amplexū in lucem est editurus. Quod unica eademque crassa contētus fuerit peculiari tunica, neque duas cum uentriculo, carnosam uidelicet unā, & neruosam alterā obtinuerit, hinc factū nemo addubitat, quod cōtinere tantū uterus amplectique debeat, non autē uentriculi modo præter hęc aliud quippiam a proprio nutrimento concoquere & elaborare. Peritonæū illi ualidā exporrigit tunicam, propriæ ipsius tunicae inuoluerū, & tutissimū propugnaculū futurā. Hęc externa superficie leuis a quoque humore oblita est, aliarū partū modo quæ inuicē tangere quidem, non autē cōnasci satius fuit. Si enim uteri fundus non prægnantibus incubenti illi uesticę, & quod illi subiacet recto intestino cōnascere, neque laxis illis, sed duris uinculis quibus accūbit partibus alligaretur, quis inficias ibit, uterū cōmodē tunc unā cū foetu non posse distendi, aut etiā in congressu aut partu deorsum uelut animal quoddā reperi: Rursus si utero gerentibus, is omnibus quas tunc contingit partibus connatus hæreret, quo nam pacto obscuro semini denuō amplexurus in se concideret, debitamque angustiam efformaret: & quum minimē opus est, intestinorū functioni non semper obesset. Orificium fundi tale est, quod semper conuiuet, nisi quum naturali instinctu semen admittere, aut foetui, aut mensibus iter præbere debet. meritō enim ex mulieris arbitrio, uti & antea dicebam, ipsius apertio oclusioque haudquaquam pendet. Quod uerō crassiori & densiori, ac idcirco glandis modo in ceruicis amplitudinem protuberante substantia, quā reliquum fundi corpus constet, nemo ambigere potest, id ob hoc maximē factum, ut in partu satis distendatur, neque in mira illa amplitudine lacerari diuellique periclitaretur. Atque insigni prouidentia in uteri ceruicis substantia efformanda Naturā uti, quis ignorat: quæ eam ut dirigat distendique ad seminis susceptionē faciliē posset, & rursus ne uterus refrigeraretur, locusque seu amplitudo frustra inanis seruaretur, colligi & conuolutum ocludi queat, extructam conspicit: Dein de ceruicem substantia ad ueneris pruritum apta constare diximus. Vt uerō ipsius conuolutio & inflexus, ne uterus frigore afficiatur, plurimum auxilij præstat: ita quoque conuiuentes pendendi colles, & illæ cuticulares carunculae, ceruicis opplentes initium, eidem usui accommodē censentur. Vasorum seminalium in mulieribus ortus & ductus, ipsaque testium substantia & conformatio, mulieres semen habere mihi utcumque persuadent: uerū id humidius frigidiusque uirili semine esse, indubitatum est, quod testes ipsi & minores sint, & mediam duntaxat arteriæ uenaeque seminalium portionem affiscant: dein quod præter sectionem, quæ semen muliebri ostendit, mulieris frigidiorē esse constet. Neque etiam frequens scortorū concubitus argumentum est, mulieri plus seminis, aut illius humoris quem libidinis nomine Aristoteles mulieri datum scribit, quā uiro adesse, quum id non ex concubitus, sed ex seminis humoris uel illius eiectionis

Vteri officij, ipsiusque conformationis ratio. Situs ratio.

Forma.

Magnitudo.

Substantia.

Superficies, & nexu ratio.

Orificij fundi ratio.

Vteri ceruicis ratio.

Seminalium uasorum et testium ratio.